

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Výchovný ústav pro děti a mládež, Králíky, 5. května 383

Adresa: 5. května 383, 561 69 Králíky

Identifikátor školy: 600 030 016

Termín konání inspekce: 16. – 18. březen 2004

Čj.:	07-1149/04-5063
Signatura:	oj5zx231

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovné a vzdělávací činnosti zařízení (speciální základní škola, zvláštní škola, mimoškolní výchovná činnost)
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovné a vzdělávací činnosti zařízení
- ❖ průběhu výchovné a vzdělávací činnosti zařízení
- ❖ dodržování obecně závazných právních předpisů v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků, vedení povinné dokumentace, dodržování práv dětí a realizovaných opatření ve výchově

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Výchovný ústav pro děti a mládež je v komplexu koedukovaným zařízením, které v potřebné míře zabezpečuje výkon ústavní (v menší míře i ochranné) výchovy. Pracoviště v Králíkách je pojato jako chlapecké zařízení pro děti plnící povinnou školní docházku ve speciální základní škole či zvláštní škole, odloučené pracoviště v Brandýse nad Orlicí je koncipováno pro dívky po splnění povinné školní docházce, které pokračují v přípravě na povolání (i např. formou rekvalifikačních kurzů).

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pod čj. 13 043/02-21, dne 13. února 2002, se stanovením účinnosti od 1. března 2002. Bylo zahrnuto stanovené odloučené pracoviště v Brandýse nad Orlicí, Komenského 1 a sdružované součásti v Králíkách: speciální základní škola s kapacitou 20 žáků, zvláštní škola s kapacitou 48 žáků, výchovný ústav pro děti a mládež s kapacitou 84 lůžek (60 v Králíkách, 24 v Brandýse nad Orlicí) a školní jídelna – 100 jídel.

Dodatkem zřizovací listiny ze dne 16. února 2004, čj. 12 569/04-25, je stanovena perspektivní změna názvu zařízení na Výchovný ústav a Dětský domov se školou – realizace k 1. 7. 2004. Územně příslušným diagnostickým pracovištěm je Dětský diagnostický ústav v Hradci Králové (chlapci, plnící povinnou školní docházku) a dále pak Diagnostický ústav pro mládež v Praze – Hodkovičkách (dívky na odloučeném pracovišti).

Vnitřní struktura v Králíkách zahrnuje šest tříd (čtyři třídy zvláštní školy a dvě třídy speciální základní školy) a šest výchovných skupin. Na pracovišti v Brandýse nad Orlicí (ředitel ústavu podal zřizovateli opodstatněnou žádost a návrh na jeho osamostatnění) je převýchovná práce zajišťována v rámci chodu dvou výchovných skupin.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM K ÚČELU A PŮSOBNOSTI ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků se v době od konání komplexní inspekce v roce 1997 zvýšila. Ředitel ústavu je odborně a pedagogicky způsobilý. Kolektiv vychovatelů (Králíky) je tvořen 16 pracovníky, z toho je 8 odborně a pedagogicky způsobilých, tj. 50 %. Další dva dokončí studium speciální pedagogiky v květnu tohoto roku. Zbývající vychovatelé absolvovali ve čtyřech případech SPgŠ¹ bez studia speciální pedagogiky, jeden vychovatel je absolventem vysoké školy nepedagogického zaměření, další

¹ střední pedagogická škola

absolvoval střední školu nepedagogického zaměření. Kolektiv učitelů (Králíky) je tvořen sedmi učiteli, z toho jsou čtyři odborně a pedagogicky způsobilí, tj. 57 %. Jeden absolvoval střední školu nepedagogického zaměření, DPS² a studium speciální pedagogiky (t. č. studuje bakalářské studium), dva vysokoškoláci s pedagogickým zaměřením neabsolvovali studium speciální pedagogiky. Kolektiv vychovatelů v Brandýse n. O. tvoří šest vychovatelů, z toho pět je odborně a pedagogicky způsobilých, tj. 83 %. Jedna vychovatelka absolvovala středoškolskou pedagogickou přípravu (SPgŠ), speciálně pedagogická erudice zatím chybí.

Personální zajištění ostatních funkcí je bezproblémové, všechny ostatní funkce jsou personálně vhodně zabezpečeny. Problematické je však zajištění funkce zástupce statutárního orgánu (jeden z učitelů), který pobírá příslušnou finanční částku za funkci, nemá však snížený úvazek přímé vyučovací povinnosti. Funkce vedoucího vychovatele není aktuálně zajištěna, saturuje nyní ředitel a tři vedoucí směn vychovatelů. Organizační část této funkce zajišťuje jedna z vychovatelek, která je touto agendou dočasně pověřena a nemá snížený úvazek přímé výchovné povinnosti. Soustředěnost i dílčích kompetencí k osobě ředitele vede k značné pracovní zátěži, umožňuje jen malou míru dělby práce ve smyslu řízení, eliminuje potřebný díl přímé odpovědnosti za daný úsek činnosti zařízení (především v oblasti pedagogické).

Systém vedení zaměstnanců při naplňování účelu a působnosti školského zařízení vykazuje následně dílčí nedostatky - pedagogická rada jako poradní orgán ředitele není ustanovena (záznamy nevedeny), svolávány jsou jen porady učitelů a porady vychovatelů. Metodické orgány nejsou zřízeny, metodické prvky jsou zařazovány na učitelské porady a na porady vychovatelů.

Začínajícím a nekvalifikovaným pedagogickým pracovníkům pomáhají ustanovení uvádějící učitelé a vychovatelé. Učitelský kolektiv je stabilizován, v kolektivu vychovatelů dochází k fluktuaci - stabilizováno je cca 12 pracovníků (Králíky). Vedení nepedagogických pracovníků při zajišťování provozu zařízení je zajišťováno dvěma vedoucími pracovníky (hospodářka a účetní). Nově přijímaní pracovníci bez pedagogické způsobilosti jsou přijímáni na dobu určitou a je jim stanovována podmínka zahájení příslušného typu studia. Pracovníci, kteří nemají speciálně pedagogickou přípravu, jsou upozorněni na možnost neprodloužení pracovní smlouvy, ne zahájí-li příslušné studium.

Kontrolní činnost ředitele je realizována formou hospitační činnosti v oblasti výchovy a vzdělávání a osobními kontrolami jednotlivých úseků. Záznamy z kontrol jsou pořizovány. Kontrolované osoby jsou seznámeny s výsledky kontrol a v případě zjištěných nedostatků jsou ukládána opatření k odstranění zjištěných nedostatků. V případě opakovaných nedostatků je postupováno v souladu s právními předpisy. Výsledky kontrol jsou prezentovány na poradách vychovatelů a učitelů.

Další vzdělávání pracovníků je vedením ústavu nabízeno, větší zájem o vzdělávací akce je na pracovišti v Brandýse n. O. Nabízené akce jsou vybírány s ohledem na činnost zařízení (zlepšení pedagogické a odborné práce). Jeden z vychovatelů absolvoval psychoterapeutický výcvik a dva sociálně psychologický výcvik.

Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců je systematické. Hodnocení pracovníků probíhá v půlročních intervalech v souvislosti se změnami osobních příplatků. Pracovníci mají prostor pro sebehodnocení a pro vyjádření vlastního názoru k hodnocení.

Organizace činnosti a provozu VÚDM vůči zaměstnancům není aktuálně plně vyhovující – zejména z pohledu výše uvedené struktury řízení. Na velmi dobré úrovni je řízení nepedagogických úseků. Informační systém je funkční.

Úroveň personálních podmínek je v některých ukazatelích pouze vyhovující, v souhrnu je pak hodnocena jako dobrá.

² doplňkové pedagogické studium

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM K ÚČELU A PŮSOBNOSTI ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Prostředí a prostory školského zařízení procházejí v současné době postupnou rekonstrukcí. Rychlost jejího průběhu je limitována finančními možnostmi zařízení. V současné době nejsou některé podmínky vyhovující (kovová koryta s kohoutky v umývárně, společné sprchy). Každá výchovná skupina má k dispozici velkou klubovnu (obývací pokoj) a třílůžkové (ve dvou případech sedmilůžkové ložnice). Vybavení nábytkem je vcelku dobré, k výbavě patří i běžná audiovizuální technika. Ojedinelá svým provedením i náměty je výzdoba stěn jedné z výchovných skupin, která byla provedena svépomocí (výrazný vliv výtvarné orientace příslušného výchovného pracovníka). Jinak je estetická úroveň dalších interiérů dosti rozdílná – od holých stěn až po běžnou výzdobu realizovanou spontánně obyvateli jednotlivých pokojů. Všechny výchovné skupiny mohou využívat i společnou cvičnou kuchyňku a dílnu pro mimoškolní činnost. Některé části interiérů jsou značně poničené a špinavé (dveře, stěny), čímž je snížena úroveň výchovy prostředím (chybí květinová výzdoba, menší pozornost je věnována využití prací dětí k úpravě prostorů zařízení).

Pro účely zdravotní izolace je vyčleněna jedna ložnice bez potřebného sociálního zázemí, není vybavena technikou, v omezené míře lze nemocné děti zabavit literaturou či zázemím pro výtvarné či jiné činnosti. Perspektivní řešení je zajištěno.

Ve vestibulu jsou instalovány tři masivní mříže k zamezení útěků chlapců ze zařízení. Stejným způsobem je oddělena část chodby se stravovacím úsekem. Důvodem k instalaci této mříže byla opakovaná vloupání chlapců do skladu potravin. Otevíratelná část mříží je opatřena 2 – 3 zámky, přitom jedna z nich je označena jako únikový východ. Tyto stavebně-technické prvky nemají oporu v právních předpisech a jejich instalace je v daném typu školského zařízení nevhodná.

Vybavení školského zařízení na mimoškolní činnost je dobré. K dispozici je knihovna s dostatečným množstvím výtisků naučné i zábavné literatury, chybí výraznější vybavenost hračkami pro mladší děti. Velmi dobré je vybavení ústavu pro sportovní a hudební aktivity. Prostorové zázemí pro výtvarnou činnost (ateliér, keramická dílna) k dispozici není, přestože jsou v kolektivu vychovatelů dva pracovníci s erudiční výbavou pro tuto činnost a někteří chlapci mají o dané aktivity zájem.

Oddělená místnost není v ústavu zřízena.

Využívání materiálních zdrojů je limitováno přidělenými finančními prostředky. Na zřízení dvou rodinných skupin je v jednom případě již vypracována projektová dokumentace. Totéž platí o rekonstrukci sociálních zařízení. Dále je vypracována projektová dokumentace na rekonstrukci dvou velkokapacitních ložnic. Se zřizovatelem je jednáno o finančním krytí. Chystá se zpracování projektu na rekonstrukci vytápění objektu v Králíkách - v jednání. Cca již před třemi roky byl podán na MŠMT požadavek na finanční krytí změny vytápění objektu v Brandýse nad Orlicí (dosud neekonomicky vytápěno elektřinou).

Neúčelová budova prochází rekonstrukcí, dílčí prostorové vybavení je pouze vyhovující, materiální vybavenost pro přímou práci s dětmi je v řadě případů velmi dobrá. Perspektivní záměry mají věcný charakter a odpovídají typu zařízení. Celkově hodnoceno stupněm dobrý.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM K ÚČELU A PŮSOBNOSTI ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Výchovně-vzdělávací činnost školského zařízení

Zpracovaný vnitřní řád (konceptně upraven v oddělené podobě pro podmínky v Králíkách a Brandýse nad Labem) zahrnuje v potřebné míře zákonem stanovená práva dětí na výchovu a vzdělávání, jejich komplexnější prezentace je k dispozici na místech dětem přístupných, písemné doprovodné materiály dokládají obecnou pozornost, věnovanou této oblasti. Je využíváno jednání samosprávy, denního i dalších hodnocení, společných shromáždění apod. k vysvětlování příslušných otázek. Analýzou dokumentace pedagogických porad, záznamů v osobních spisech dětí, závěrů pravidelných hodnocení v rámci pedagogických trojek a dalších písemností, byla ověřena skutečnost pravidelného sledování úrovně základních pravidel a pochopení podstaty prezentovaných práv a povinností dětí.

S danými normami nejsou plně v souladu některé dílčí náležitosti nakládání s kategorií kapesného (stanovení nejnižší částky výplaty v době letních prázdnin, pozdrzení výplaty kapesného z důvodu nevhodného chování dítěte, výplata pouze jedné třetiny kapesného při použití prostředků dítěte na úhradu způsobené škody). Není ustanovena pedagogická rada jako poradní orgán ředitele zařízení – s patrnými dopady i ve vztahu k řešení souhrnnějších pedagogických otázek a chodu ústavu.

Osobní dokumentace dětí je strukturována podle obsahové podoby založených materiálů, povinně vedené programy rozvoje osobnosti dítěte (pracovně nazývané jako individuální výchovně-vzdělávací programy) vychází z nástinu podaného v komplexní zprávě, která s dítětem přichází z diagnostického pracoviště a jsou samostatnou součástí spisové agendy – jsou tak operativně pedagogickým pracovníkům k dispozici pro potřeby záznamu a kontroly úrovně převýchovné práce i jako podklad informačního charakteru pro další instituce.

Denní režimové náležitosti vnitřní řád strukturuje velmi precizně, je věnována pozornost rozložení činností během dnů školní výuky, víkendů i souvisejšího volna. Dílčím způsobem je pamatováno na vytvoření časového prostoru pro soukromější záliby a potřeby dětí (i když vlastní organizace právě večerního času není optimální – a to s ohledem na mimořádnou prostornost obývacích pokojů (kluboven), kdy je vlastně provozováno několik aktivit najednou). Určitá přeorganizovanost je patrná i v době výdeje oběda, kdy chlapci postávají na chodbě s plnými talíři a hromadně pak odchází do jídelny.

Povinná dokumentace je vedena, úroveň průkaznosti je rozdílná.

Základní přenos informací vůči dětem je zajištěn dobře – je využíváno jak vlivu samosprávy, tak i režimově daných časových úseků, kdy je prováděno pravidelné hodnocení, třídní učitelé mají prostor i v rámci rozvrhové strukturace (pondělní třídnické hodiny). Společná shromáždění jsou prostorem pro diskusní vyjasnění problémů. Ve vztahu k osobám odpovědným za výchovu je iniciativa převážně na straně zařízení – kontakt chlapců se svým rodinným zázemím je diferencovaně podporován a udržován (velmi často ve spolupráci s orgány sociálně právní ochrany v příslušných místech – návštěvy pracovníků v zařízení jsou vcelku pravidelné a přínosné). Informace jsou osobám odpovědným za výchovu podány při jejich návštěvách v zařízení, požádají-li o to, při řešení pobytů dětí doma a zcela samozřejmě při řešení mimořádnějších událostí, které se jejich dítěte týkají. Ve vnitřním řádu (Králíky) byl zjištěn nesoulad s příslušnými předpisy v případech stanovené možnosti zrušení návštěvy dítěte u osob odpovědných za výchovu.

Dílčím přetrvávajícím problémem je poměrně vysoká míra útěkovosti. Ve školním roce 2002/2003 to bylo celkem 56 případů, za školní rok 2003/2004 ke dni inspekce pak 21 útěků. Rozborům příčin útěků je věnována značná pozornost (ředitel zařízení vždy s každým chlapcem jeho důvody diskutuje, je hledáno řešení i v kolektivech výchovných skupin – zvláště je sledován důvod v adaptačním období). Záznamy v pouťkových protokolech, které zčásti zpracovávají sami chlapci, je dokládán rozborový vztah k řešení příčin. Částečně (statisticky) zkresluje počet útěků skutečnost opakovaných útěků jednotlivcem (i 6 x) či více dětmi a rovněž i délka pobytu mimo zařízení.

Na pomoc pedagogickým pracovníků a pro jejich bezprostřední orientaci, byl zpracován „Metodický pokyn pro řešení mimořádných situací“ s uvedením základní charakteristiky možné situace a především pak vhodnosti přístupu pedagoga, doporučené zásady a opatření.

Průběh výchovně-vzdělávacích činností školského zařízení

V průběhu přímého kontaktu s dětmi během inspekce, bylo s dětmi hovořeno o podmínkách jejich pobytu v zařízení, byla sledována úroveň orientace dětí v naplňování jejich práv, ale i povinností, vnitřních vztahových záležitostech, pocitu bezpečí apod. V daném systému přímé práce s dětmi je pracováno s názorem dítěte, chlapci i dívky (na odloučeném pracovišti) mají možnost se kdykoliv obrátit na někoho z pracovníků zařízení se svým domnělým či skutečným problémem. Záznamová dokumentace (zápisy z porad učitelů i vychovatelů) zachycuje náměty řešení, závažnější problémy jsou posuzovány kolektivněji.

Týdenní programy přímé výchovné práce jsou zpracovávány, jejich obsahové zaměření je prezentováno velmi stručně a prakticky nedokládá činnostní aktivity jednotlivých výchovných skupin (sledována úroveň na pracovišti v Králíkách). Chybí zveřejnění plánované programové naplně, chlapci jsou informováni (ne vždy a ne ve všech skupinách) o odpoledním a večerním zaměstnání až bezprostředně před jejím zahájením (tato okolnost snižuje možnost podílu dětí na tvorbě programového zaměření volného času, resp. času po skončení výuky – hlavně pak času víkendového). Vlastní tiskopis týdenního plánu není vhodně koncipován, postrádá předlohu struktury dne, není zahrnuta nenadálá změna programu, chybí stručné zhodnocení. Schéma uváděných činností v řadě případů postrádá potřebnou úroveň vazby na celoroční plán práce zařízení, kde je oblast mimoškolního výchovného zaměstnání dětí samozřejmou součástí. Vlastní výkon přímé výchovné práce má však pozitivnější podobu. Je využíváno dispozic výchovných pracovníků a jejich zájmového zaměření k nabídce aktivit pro děti a tomu odpovídá i skutečná činnost – jsou poměrně široce zahrnuty sportovní a tělovýchovné naplně, výtvarná výchova, chlapci jsou vedeni k údržbě ústavních jízdnic kol formou opravářského kroužku, je zahrnuta dopravní výchova, hudební výchova, pravidelně je pečováno o jedno válečné opevnění v blízkém okolí (výrazný náboj rovněž vlastivědného a historického charakteru), pravidelně je pečováno a skupinové pozemky apod. Pro tyto činnosti je vyčleněn v týdenním schématu pravidelný časový prostor (pondělí, středa). Dané prostorové vybavení prochází postupnou proměnou, nezbytné vybavení audiovizuální technikou je vyhovující. Dílčí problémy byly zjištěny ve vztahu k péči o čistotu oblečení dětí (např. ve výuce) při pobytu ve třídě, promyšlenější postup je třeba volit ve večerním čase, kdy se chlapci po večerní hygieně převléknou do pyžam a mají do večerky ještě buď řadu dalších činností (včetně komunitních záležitostí), či se za dozoru pracovníků zabavují svými zájmy (cca do 21,15 hodin).

V systému hodnocení se děti dobře orientují, rozumí mu (ověřováno rozhovorem s dětmi během večerního programu – před či po hodnocení). Probíhající denní hodnocení má vhodný charakter, vychovatelé vysvětlují svá stanoviska k chování dětí během dne (využito rovněž údajů z výukové části), je skupinově posuzována situace jednotlivců (především v případech vážnějších problémů), dán prostor k sebereflexi.

Dohodnutá pravidla vzájemných kontaktů a komunikace jsou vyžadována, v některých případech bylo zjištěno oslovování dětí příjmením (ne v obecném rozměru). Velká pozornost je věnována výskytu sociálně patologických jevů, je využíváno metodických a instrukčních materiálů organizace ETERIA, s.r.o., včetně dotazníkových akcí.

Atmosféra v zařízení nebyla napjatá, rozhovory s dětmi probíhaly v příjemném a spontánním duchu, nebyly znamenány agresivní projevy, odmítavé postoje či nezvládnutí situace v rámci vyučování či v odpoledním a večerním čase.

Sledovaná oblast vykazuje řadu pozitivních i negativních zjištění, v souhrnu je hodnocena v pásmu průměru, stupněm dobrý.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Vzdělávací programy

Stanovené výukové programy obou typů škol jsou dodržovány, speciální základní škola pracuje podle vzdělávacího programu čj. 16 847/96-2, ve třídách zvláštní školy jsou rozvrhové náležitosti v souladu se vzdělávacím programem čj. 22 980/97-22 (využito možné úpravy v případě pracovního vyučování – souhrnná dotace vyučovacích hodin souhlasí).

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji o typech škol ve vydaném rozhodnutí o zařazení do sítě škol.

V obou typech škol je pracováno podle platných učebních dokumentů, porovnáním učebních plánů s realitou výuky nebyly zjištěny rozpornosti (jak ve smyslu rozložení, tak v z pohledu platnosti osnov). Vedená dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními plány, dokumentace je vedena dobře.

Kontrola naplňování obsahu učebních plánů vychází především z prováděných hospitací (jsou vedeny stručné záznamy, pohospitační pohovory probíhají- doloženo podpisy hospitovaných). Nepravidelně jsou kontrolovány třídní knihy a třídní výkazy – patrně ze záznamů v dané povinné dokumentaci. Některé zápisy v třídních knihách nepodávají konkrétní informaci o probíraném učivu – sledováno např. v předmětu pracovní vyučování. Dílčím způsobem se zjišťované náležitosti stávají předmětem jednání na poradách učitelů. Vztah k programu rozvoje osobnosti dítěte je patrný, učitelé mají k dispozici základní zpracovaný rámec, podílí se na obsahovém naplňování (využíváno údajů diagnostického pracoviště). V případech specifitějších vzdělávacích potřeb dítěte je na dobré úrovni spolupráce se zdravotní sestrou, která zabezpečuje kontakt s potřebnými odbornými institucemi a jejich zjištění předává dál.

Sledovaný úsek vykazuje dobrou úroveň.

Jak v organizačním, tak i metodickém slova smyslu, ovlivňuje celkovou kvalitu výuky skutečnost, že je ve třídách pracováno v rámci oddělení:

Složení tříd

Typ školy	Vyučované ročníky
speciální základní škola	7. třída = 5. + 6. + 7. ročník
speciální základní škola	9. třída = 8. + 9. ročník
zvláštní škola	6. třída = 5. + 6. ročník
zvláštní škola	7. třída = 7. ročník
zvláštní škola	8. třída = 8. ročník
zvláštní škola	9. třída = 9. ročník

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve speciální základní škole a zvláštní škole

Plánování a příprava na výuku ve sledovaných předmětech byla dobrá. Tematické plány jsou zpracovávány a tvoří základní vodítko pro jednotlivé vyučující. Učitelé byli na sledované hodiny připraveni, rezervy jsou patrné ve výběru vhodných metod práce. Pomůcky byly připraveny před vyučovací hodinou.

Hospitace proběhly ve předmětech: český jazyk, matematika, fyzika, rýsování, dějepis a pracovní vyučování.

Personální zabezpečení výuky je dobré, složení učitelského sboru je 7 : 1 ve prospěch mužů.

Materiální podpora výuky ve sledovaných vyučovacích hodinách byla průměrná. Učební pomůcky byly starší (umístěny v kabinetu a odborné pracovně), ale zachovalé, dle potřeby byly také vhodně použity v jednotlivých vyučovacích hodinách. Samostatná práce žáků na počítačích v odborné pracovně velmi vhodně doplnila část vyučovací hodiny. Pro pracovní vyučování je vytvořeno zázemí ve školních dílnách, odborných pracovnách a na školním pozemku, kde je využíván také skleník. Velmi dobré podmínky pro tělesnou výchovu jsou vytvořeny menším sportovním areálem pro různé druhy základních sportů a menší tělocvičnou, resp. cvičebnou.

Vyučovací metody, organizace výuky a psychohygienu výuky byly ve sledovaných vyučovacích hodinách dobré, v některých případech (např. v hodině dějepisu) pouze vyhovující. Psychohygienické podmínky byly dobré, atmosféra při vyučování byla ve většině případů příznivá. Učebny byly vybaveny vhodným nábytkem, žáci měli k práci dostatečný prostor (individuální pracovní místo – samostatná lavice). Učitelé využívali vyučovacího času zpravidla efektivně, hodiny byly členěny účelně. Žáci byly v rámci úvodní motivace vždy seznámeni s cílem hodiny. Metody a formy práce nebyly v souhrnu vždy dostatečně pestré, méně byly respektovány individuální potřeby žáků. Nižší metodická připravenost vyučujících se projevovala v průběhu hodiny, kdy žáci ztráceli zájem o obsah vyučovaného předmětu.

Motivace žáků byla úspěšná v první fázi vyučovací hodiny, ale v případě, že nebyla zařazena průběžná motivace, nebo změna činností, zájem žáků o nové poznatky a vědomosti velmi rychle upadal, vyjma pozorování demonstrace pokusů a samostatné práci v matematice.

Interakce a komunikace byla celkově dobrá, většina učitelů vytvořila pro žáky dostatečný prostor pro vyjadřování vlastních názorů a potřebnou argumentaci. V některých případech žáci nerespektovali dohodnutá pravidla komunikace, ale byly vyučujícími včas upozorněni na jejich nedodržení.

Hodnocení žáků bylo objektivní a v některých případech analyzovalo žákův neúspěch.

Průběh vzdělávání má rozdílnou úroveň, patrné jsou metodické nedostatky a nižší motivační pohotovost některých vyučujících. V souhrnu hodnoceno v pásmu průměru.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje vydaného rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, plně korespondují s příslušnými úseky zřizovací listiny.

Oblast sociálně právní agendy a souhrnné spisové dokumentace dětí je zajišťována na velmi kvalitní a profesionální úrovni. Uspořádání spisů je přehledné a umožňuje bezprostřední orientaci. Uložení je naprosto správné (uzamčeno v kovovém pořadači v kanceláři sociální pracovnice), přístupnost kompetentních pracovníků (především učitelů a vychovatelů) je plně zajištěna - prakticky bezprostředně po příchodu dítěte do zařízení. Kontakt s orgány sociálně

právní ochrany dětí jednotlivých referátů sociálních věcí je dokladován – jak ve vztahu k počtu návštěv v zařízení, tak i v případech udělování stanovisek k pobytu dětí mimo zařízení. Žádosti osob odpovědných za výchovu dětí o pobyt dětí doma jsou založeny (jejich počet odpovídá úrovni kontaktu se zařízením, který je v řadě případů ústavem iniciován). Spisy dětí obsahují i pololetní hodnocení, která zpracovávají třídní učitelé a vychovatelé. Kontrolou založení rozhodnutí o zařazení dítěte do zvláštní školy nebyly zjištěny žádné rozpornosti.

Zdravotní péče je kvalifikovaným způsobem zabezpečována v rámci polovičního úvazku zdravotní sestry. Kontrolou evidence podávání léků byl ověřen vyhovující systém, léky jsou uloženy jednak u zdravotní sestry (všední dny), jednak jsou připraveny pro vychovatele jednotlivých výchovných skupin v malých boxech – přístupnost dětí je vyloučena. Zdravotní sestra rovněž v převážné míře zajišťuje kontakty s poradenskými pracovišti (Ústí nad Orlicí, Žamberk apod.) v případech řešení specifických potřeb dětí.

Pozitivně lze hodnotit vnější aktivity zařízení, účast dětí na řadě sportovních i jiných akcích, vhodně je organizována letní prázdninová činnost ve smyslu programové náplně i volby místa pobytu (výměnné pobyty se zařízeními obdobného typu, letní tábory jiných organizací apod.).

Zařízení se pravidelně prezentuje svou aktivní účastí na řadě branných závodů, ve spolupráci se obdobným zařízením je každoročně výchovně přitažlivou akcí „Železný chlapec“, výsledky přináší zapojení do soutěží výtvarného charakteru v regionu i mimo něj, pravidelná je účast na olympiádách celostátního typu. Ve smyslu přípravy na akce mimo zařízení jsou organizovány celoustavní kulturní a sportovní soutěže a přebory. Pravidelně probíhá lyžařský výcvik.

Základní údaje o zařízení a o kolektivu dětí (Králíky / Brandýs nad Orlicí)

Kapacita zařízení	60/24
Evidenční stav	48/19
Počet výchovných skupin + počet tříd	6/2 + 6/0
Počet dětí fyzicky přítomných na zařízení	47/13
Počet dětí na útěku	1/2
Počet dětí ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody	0
Počet dětí přechodně ubytovaných mimo zařízení	0
Počet dětí s nařízenou ústavní výchovou (dále jen ÚV)	42
Počet dětí s uloženou ochrannou výchovou (dále jen OV)	1
Počet dětí umístěných na předběžné opatření	5 ³
Počet dětí umístěných na žádost osob odpovědných za výchovu	0
Počet dětí s ukončenou ÚV (OV) připravujících se na povolání	0
Počet dětí s dalším postižením (mentálním)	27
Počet dětí se závislostmi	0
Počet dětí v péči neurologa	0
Počet dětí v psychiatrické péči	5

³ jedno z předběžných opatření trvá téměř rok

Rozdělení dětí do výchovných skupin – Králíky (dle evidenčního stavu)

VS	Počet dětí	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Žáci OU	Žáci SOŠ	Dívky	Sourozenci
1.	7		1	6				
2.	6			6				1 x 2
3.	10		10					
4.	10		10					
5.	7			7				
6.	8			8				
Celkem	48	-	21	27	-	-	-	

Rozdělení dětí do výchovných skupin – Brandýs nad Orlicí (dle evidenčního stavu)

VS	Počet dětí	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Žáci OU	Žáci SOŠ	Dívky	Sourozenci
1.	9						9	
2.	10						10	
Celkem	19	-	-	-	-	-	19	

Základní údaje o zaměstnancích (Králíky)

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitel	1	0
Zástupce statutárního orgánu	0	0
Vedoucí vychovatel	0	0
Učitelé	7 ⁴	1
Vychovatelé	16	5
Pomocní vychovatelé	4	0
Psycholog	0	0
Sociální pracovníce	1	1
Ostatní zaměstnanci	10	9

⁴ jeden z učitelů pověřen částečným výkonem funkce zástupce statutárního orgánu

Celkem	39	16
---------------	-----------	-----------

Základní údaje o zaměstnancích (Brandýs nad Orlicí)

Zaměstnanci	Celkový počet	Z toho žen
Vychovatelé	6	4
Pomocní vychovatelé	3	3
Psycholog	1	1
Sociální pracovníce	1	1
Ostatní zaměstnanci	3	2
Celkem	14	11

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 13. února 2002, čj. 13 043/02-21
2. Dodatek č. 4 zřizovací listiny ze dne 16. února 2004, čj. 12 569/04-25
3. Vnitřní řád zařízení
4. Celoroční plán práce na školní rok 2003/2004
5. Rozvrh výuky, systém služeb vychovatelů
6. Třídní knihy a třídní výkazy školního roku 2003/2004, příslušné katalogové listy
7. Zápisy z jednání porad pedagogických a provozních pracovníků
8. Dokumentace pedagogických pracovníků – kvalifikační podklady
9. Týdenní programy přímé výchovné práce jednotlivých výchovných skupin
10. Osobní dokumentace dětí, sociálně právní agenda – kontakty s orgány sociálně právní ochrany dětí
11. Kniha denní evidence zařízení
12. Evidence podávání léků
13. Kapesné dětí

ZÁVĚR

Personální podmínky ve smyslu kvalifikační struktury pedagogických pracovníků neodpovídají v potřebném rozsahu požadavkům vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Přes zjevný posun v dané oblasti, přetrvávají problémy jak

ve sféře obecně pedagogické, tak i speciálně pedagogické průpravy – odraz ve výkonu přímé vzdělávací i výchovné práci je patrný. Situace je postupně řešena, je systematicky podporováno další studium pracovníků, je využíváno i vzdělávacích nabídek podpůrných vzdělávacích institucí (regionálních i celostátních).

Materiálně-technické podmínky jsou zčásti limitovány prostorovými dispozicemi užívaného objektu (rekonstrukční záměry jsou promyšlené, realizace je závislá na ekonomické situaci zařízení). Tendence postupně naplnit prostorové požadavky zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní a ochranné výchovy ve školských zařízeních, je zcela jednoznačně patrná. Vnitřní estetická úroveň není plně uspokojivá, instalace některých opatření (mříže) je nevhodná. Vybavení pro přímé zaměstnávání dětí je na dobré úrovni – především pro zabezpečení zájmové sféry, pomůckové zázemí pro výuku je sice starší, ale dobré. Na vhodné úrovni je dětem nabízena možnost práce s osobními počítači. Na odloučeném pracovišti v Brandýse nad Orlicí je situace pozitivnější – jak po stránce prostorové výbavy, tak i ve smyslu úpravnosti a estetické úrovně prostředí.

Průběh výchovně-vzdělávací činnosti je částečně ovlivněn skutečností malé propracovanosti přenosu kompetencí v rámci řízení chodu zařízení, ve výukové složce je v některých případech patrná nižší úroveň metodické připravenosti vyučujících (především při práci v odděleních), patrné je schematičtěji pojaté zpracování týdenních programů přímé výchovné činnosti. Vhodně je pracováno se samosprávou dětí. Chybí ustavení pedagogické rady.

Kontakt s osobami odpovědnými za výchovu je zařízením podporován a vhodně iniciován. Úseky sociálně právního charakteru a přímé zdravotní péče jsou zabezpečovány na velmi dobré úrovni (včetně servisu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami) – výjimku zatím tvoří prostorová dispozice i vnitřní vybavenost zdravotní izolace.

Oddělenou místnost zařízení nemá.

Značná pozornost je věnována aktivitám dětí v místě i mimo něj, široce je založena účast na řadě sportovních i jiných akcí. Kvalitně je připravována letní prázdninová činnost.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Zdeněk Slomek	
Členové týmu	PaedDr. Pavel Bártík	
	Mgr. Vladislava Coufalová	
	Rudolf Jahoda	

V Českých Budějovicích, dne 29. března 2004.

Datum a podpis ředitele zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. května 2004.

Razítko

Ředitel, nebo jiná osoba oprávněná jednat za zařízení.

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Miroslav Zerzán

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dukelská 23, 370 21 Č. Budějovice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Ministerstvo školství, ml. a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana	2004-05-17	07-1149/04
Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice	2004-05-17	07-1149/04

Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.